

Handläggare
Kenneth Berglund

Diarienummer Datum
N2019/00699/SPN 2019-06-07

Näringslivsdepartementet
Enheten för samhällsplanering

En utvecklad översiktsplanering. Del 4. Betänkandet
Privat initiativrätt.

Yttrande från Hyresgästföreningen Riksförbundet.

Hyresgästföreningen Riksförbundet har beretts möjlighet att yttra sig
över utredningens förslag om privat initiativrätt.

Hyresgästföreningen vill lämna följande kommentarer.

Privat initiativrätt

Uttrycket privat initiativrätt till detaljplaneläggning förekommer
såväl i den politiska diskussionen som bland kommuner och
fastighetsägare, byggherrar och andra planintressenter. Uttrycket
förekommer också i ett antal tidigare utredningar på plan- och
bygglagstiftningens område. Dessutom används uttrycket i både våra
nordiska grannländer och i flera andra länder.

Utgångspunkter för planintressentens medverkan i detaljplaneläggningen

- *Kommunen bör behålla det övergripande ansvaret för planprocessen*
- *Initiativrätten bör inte ytterligare formaliseras eller utökas*
- *Planintressentens medverkan i planläggningen bör kunna förtydligas och i viss mån utvecklas*

Utredarens förslag

- *Kommunen ska i planbeskedet ange vilket planeringsunderlag som kan behövas*
- *Planintressenten bör få inhämta yttrande från länsstyrelsen*
- *Ett förtydligande av planintressentens möjlighet att bidra med planeringsunderlag*
- *Om en planintressent tar fram planeringsunderlag, ska det redovisas i planbeskrivningen*

Utredaren har i förslaget uttryckt att man inte anser det lämpligt att det införs en formell rätt till privat initiativrätt. De informella initiativen till planarbete, som förekommer i en del kommuner, är tillräckliga. Det ger en flexibilitet och transparens som gagnar planeringsprocessen.

Kommunerna ska fortfarande besluta om planer, utifrån planmonopolet. Någon inskränkning ska inte göras där. Den demokratiska detaljplaneprocessen, med de steg som ingår i den och de remissinstanser som ska höras, måste ha sin gång.

Däremot kan man titta på möjligheten att planintressenten i samband med planbesked ska ges möjlighet att inhämta erforderliga och lämpliga planeringsunderlag. Det är länsstyrelsen som på kommunens begäran ska ta fram underlaget.

Hyresgästföreningens kommentarer

Hyresgästföreningen delar utredarens uppfattning om att kommunens planmonopol ska behållas som det är och att ingen inskränkning ska ske. Planprocessen är väl inarbetad och behöver fortsatt vara kvar. Det är ett demokratiskt och väl inarbetat system som vi inte får tumma på.

Däremot borde det bli lättare för privata initiativtagare/planintressenter att tillåtas bli mer involverade i processen. Det är viktigt att intressenten, tillsammans med kommunen, ges möjligheter att arbeta fram bättre samarbetsrutiner och mer transparens.

Hyresgästföreningen är enig med utredaren om att ett förtydligande av att ge planintressenten möjlighet att inhämta planeringsunderlag är lämpligt. Vi är även eniga om att planeringsunderlaget ska framgå av planbeskrivningen.

Åtgärderna kan bidra till en smidigare och förhoppningsvis mindre tidskrävande planprocess, med mer underbyggt underlagsmaterial och där intressenterna har fått vara med i ännu större utsträckning.

Sedan finns det alltid en risk för att detaljplanen överklagas, vilket ofta är fallet idag. Det skulle innebära ytterligare tidsåtgång.

Hyresgästföreningens bedömning är dock att de här förslagen på förbättringar skulle kunna minska antalet överklaganden, eftersom detaljplanen sannolikt blir ännu mer genomarbetad men också bättre förankrad och accepterad.

Marie Linder
Förbundsordförande
Hyresgästföreningen